

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

VEDECKÁ KAVIAREŇ: SOCIÁLNA ANTROPOLÓGIA

(23.05.2012; Rozhlasová stanica Regina; Magazín Rádia Regina; 09.35; 5 min.; BABINSKÁ Mária)

Moderátorka: "Život každého z nás ovplyvňuje kultúrne a sociálne prostredie, v ktorom vyrastáme. Je veľmi dôležité, pretože formuje naše správanie. No a práve týmto procesom vývoja sa zaoberá sociálna antropológia. Výskumníci, antropológovia, skúmajú správanie ľudí v rôznych komunitách. Skúmanými oblasťami sú najmä prostredie školského vzdelávania, alebo rodinné či príbuzenské prostredie. Na túto tému včera diskutoval so študentmi v Bratislave vo **Vedeckej cukrárni** antropológ Martin KANOVSKÝ. Na prednáške bola aj Mária BABINSKÁ, najskôr však jedna z otázok, ktorú študenti adresovali prednášajúcemu."

Študentka: "Ja som sa chcela opýtať, keďže sociálny antropológ trávi veľa času v nejakej komunite, či vôbec ako vedec môže zasahovať."

M. KANOVSKÝ: "To, keď tam antropológ už je rovno v tej komunite, už tým zasahuje. Lenže problém je ten, že to neovplyvňuje až natoľko výsledky skúmania, keď tam je dlhodobo, pretože nielen antropológ, ale ktokoľvek je v komunite, tak zasahuje, vždy. Keď antropológ má dobrý výcvik a ľudia mu dôverujú, to neznamená, že sa správajú tak, ako keby tam antropológ nebol, to sa nedá. Antropológ nemá predstierať neviditeľného. Antropológ nie je detektív, ktorý má potajme niečo zisťovať."

M. BABINSKÁ: "Ako vás zaujala prednáška docenta KANOVSKÉHO?"

Študenti: "Mňa zaujala veľmi, keďže mám veľmi rada NOS-ku, na ktorej sa učíme sociológiu. Prednáška bola fakt zaujímavá a dozvedela som sa veľa nových vecí, napríklad nevedela som, že takýto odbor sa dá študovať a určite porozmýšľam nad študovaním tohto odboru. Napríklad mňa by zaujímalo študovanie subkultúr na Slovensku a potom to porovnávať s rôznymi inými výskumami v iných krajinách, že či sú tie subkultúry..., či sú vlastne rovnaké v každej tej krajine."

M. BABINSKÁ: "Akú otázku ste položili páňovi docentovi?"

Študenti: "Bolo ich veľmi veľa, jednak to bolo od adopcií vlastne detí z iných krajín, či vlastne by im došlo v našej spoločnosti, sú adoptované a bolo toho veľmi veľa."

M. BABINSKÁ: "Počuli ste predtým už o sociálnej antropológii?"

Študent: "Nie, je to pre mňa také nové, také exotické povolanie, ešte som o tom nepočul."

M. BABINSKÁ: "Vo Vedeckej cukrárni študentom prednášal docent Martin KANOVSKÝ, ktorý pôsobí na Ústave sociálnej antropológie na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Pán KANOVSKÝ, najskôr by sme mohli vysvetliť ten pojem sociálna antropológia. Možno niektorí z nás si myslia, že je to odbor, ktorý v sebe zahŕňa sociológiu a zároveň antropológiu."

M. KANOVSKÝ: "Niečo na tom bude, hoci nie celkom. Keď sa u nás povie antropológia, každý si predstavuje len jednu disciplínu, a to biologickú alebo fyzickú antropológiu, kde sa merajú kosti, lebky, anatómia a evolúcia. Sociálna antropológia, alebo antropológia všeobecne je však oveľa širšia. Antropológia má ako súčasť aj biologickú antropológiu, ale obsahuje aj sociálnu a kultúrnu antropológiu, teda skúmanie sociálnych a kultúrnych javov. To je v západných krajinách, ale už aj u nás veľmi významná disciplína, ktorá existuje 150 rokov a je to vlastne sociálna veda, ktorá skúma sociálne a kultúrne javy v mnohých kultúrach a spoločnostiach pomocou veľmi jedinečnej a unikátnej metódy."

M. BABINSKÁ: "Akú metódu využívajú sociálni vedci?"

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

M. KANOVSKÝ: "Keď mám hovoriť iba za sociálnu antropológiu, lebo sociálni vedci využívajú veľké množstvo rôznorodých metód, ale sociálna antropológia je jedinečná v tom, že ako jediná sociálna veda využíva metódu dlhodobého až niekoľkokomesačného zúčastneného pozorovania priamo v skúmaných komunitách a antropológ žije dlhé mesiace a týždne, niekedy aj rok priamo so skúmanými ľuďmi. Čo teda poskytuje výnimočnú príležitosť zhromaždiť nielen obrovské množstvo dát, ale zhromaždiť aj také údaje, ktoré iné sociálne vedy jednoducho nemôžu."

M. BABINSKÁ: "Kde všade ste už boli vo svete, alebo napríklad robili ste výskumy aj u nás, na Slovensku?"

M. KANOVSKÝ: "Moja výskumná lokalita je západná Ukrajina, resp. jedna obec neďaleko Užhorodu, kde sa dlhé roky už vraciam, ale väčšina antropológov má svoju výskumnú lokalitu tak povediac celoživotne. Lebo vybudovať si sociálne kontakty, dôveru tých ľudí, to trvá veľmi, veľmi dlho, roky a v každej komunite je vždy čo skúmať. Ale áno, robil som výskum aj na Slovensku a robím. Mňa zaujímajú v poslednom období detské skupiny a antropológia detstva, najmä predškolské deti a tam spolu s jednou kolegyňou skúmame aj na Slovensku predstavy predškolských detí, vzdelávací systém, postoj komunity a bežných ľudí k vzdelávaniu predškolskému a vzdelávaniu na základných školách a mnohé iné záležitosti. Venujem sa v podstate antropológii detstva a skúmame to hlavne na Slovensku. Si myslíme, že to je dôležité."

Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepís vysielaťia)
(VF)